

herfst 2011

prijs los nummer € 4,50

‘DE KLINK’

kwartaaluitgave van

GENOOTSCHAP ‘OUD ZANDVOORT’

„WURF-PRAET”

*“VERS AAN ZEE,
dat proef je bij Thalassa.”*

Strandpaviljoen 18
voor reservering: 023 – 571 56 60
www.strandpaviljoenthalassa.nl

Sedert 1959

Ik zie, ik zie wat jij niet ziet

Net zoals in de Klink 122 is er gekozen voor een overzichtsfoto voor dit nummer. Deze foto heeft Ton Bakels gemaakt vanaf de RK kerk die in 1960 in de steigers stond. De kleurenfoto toont een stukje Zandvoort waar menig een goede herinneringen aan heeft. In 2010-2011 is in het gefotografeerde gedeelte van het dorp een aanzienlijke kaalslag gepleegd en is het dorpsbeeld totaal veranderd. Niet iedereen kan zich vinden in de bebouwing van het oudste gedeelte van het dorp maar dat terzijde. Laten we de foto eens goed bekijken en de gebouwen en plekjes benoemen die er toen nog waren.

Op de voorgrond

Nog goed te zien zijn rechts op de foto de rug aan rug woningen aan de Prinsesseweg. Het is mooi weer want in een voortuin zit iemand heerlijk in de stoel. De geel/oranje bestelwagen zal mogelijk van een groenteboer of misschien wel van de aardappelhandel van Bol zijn die daar ook woonde. Deze huizen zijn reeds afgebroken en de kale vlakte wacht op een nieuwe bestemming. De trambaan is weg en zo te zien is parkeren in het centrum nog geen probleem. Een tiental auto's staan breed uit op het Zwarte Veldje geparkeerd. De vele bomen op de voorgrond zijn ondertussen gekapt. Op de hoek Koningstraat is de sigarenhandel Schutte Kuipers gevestigd waar de jeugd in het schoolkwartier snoep ging kopen.

In het midden

Schuin achter sigarenhandel Schutte staat het diaconiehuis van de Hervormde Gemeente beter bekend als "Hulsmanhof" naar de stichter ds. G. Hulsman. Het Hulsmanshofje is in 1983 afgebroken en heeft plaats gemaakt voor een woningencomplex voor één en twee persoons huishoudens en kreeg de toepasselijke naam Hulsmanhof.

Achteraan

Dat laatste gedeelte is eigenlijk een zelfde beeld als de voorplaat van Klink 122. Links achter staat weer pontificaal het vierkante kinderkuis Groot Kijkduin, destijds een goed herkenningspunt. Met vervolgens de kolenschuren, de Plesmanschool, het voetbalveld van Zandvoortmeuwen met tribune en het toegangshuisje voor de kaartverkoop. Rechts achter het vuillaadstation, afgebroken in 1992 en ernaast de P.E.N. kabelloods. Helemaal achteraan staat een flatgebouw in de steigers met daarachter een kaal gedeelte. Op pagina 18 en 19 zijn nog zwart wit foto's geplaatst uit dezelfde periode en gemaakt door dezelfde fotograaf Ton Bakels. Mocht u meer zien dan ik benoemd heb? Dan kunt u ons dat altijd doorgeven.

Nel Kerkman

ZOMER-MARKT 2011

Het bestuur Genootschap Oud Zandvoort zet zich niet alleen in voor gezellige avonden in gebouw de Krocht en interessante lezingen. Nee, ze doen nog veel meer! Zo zijn ze al enkele malen gesignaleerd achter een van de 300 marktkramen op de jaarmarkt. Dit keer zijn ze gespot op de grootste Zomermarkt in het centrum van Zandvoort met in de verkoop een gevarieerde collectie boeken, ingelijste prenten, drinkbekers en ook de foto van de voorplaat van Klink 122 vond gretig aftrek. Maar buiten de verkoop gaven de heren veel informatie over de vereniging en konden zij menig nieuw lid inschrijven.

Mocht u vragen hebben, wilt u kennis maken of wilt u iets origineels voor Sinterklaas of Kerst kopen? Alles is mogelijk dus kom langs op de volgende markt in november.

Op de foto van links naar rechts: Matthé Crabbendam, Peter Bluijs, Leendert de Jong, Martin Kieffer, Cor Draijer

Foto: Rob Bossink

*Cense & Van Lingen bekijkt het onroerend goed
ook vanuit andere invalshoeken*

CENSE | |
van **LINGEN**

Makelaars O.G.

Jhr. Quarles van Uffordlaan 2
2042 PR Zandvoort
023 - 5715715
info@cvl.nu | www.cvl.nu

"ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT"

Voor en door lezers

Reactie Klink nr. 123, De zilverfabriek

Mevrouw E. de Marez Oyes - van Es, wonende te Amsterdam, reageerde spontaan op de foto (pagina 6) in de Klink 123 en de oproep voor meer informatie over de Zilverfabriek. Zij herkende op de foto haar opa Willem Visser (links) en naast de stenen pilaar haar oom Andries Visser. Zij waren de eigenaars van de Zandvoortse Edel Metaal Gieterij Zuiderstraat 13a te Zandvoort. Els van Es is de dochter van Els Visser (oudste dochter van Willem Visser). Naar aanleiding van de foto heeft Els als zijnde oudste kleindochter van Willem Visser haar herinneringen over de zilverfabriek op papier gezet. Haar verhaal kunt u lezen op pagina 17.

Nogmaals zilverfabriek

Verder vertelde dhr. R. Bos uit Zandvoort dat op de geplaatste foto in Klink nr. 123 pagina 6 zijn vader Nico Bos en zijn oom Cor Bos staan. De laatst genoemde persoon C.Bos heeft later een metaalgieterij voortgezet in de Zuidbuurt. Deze metaalgieterij C.Bos & Zoon is nog steeds in de Bakkerstraat te Zandvoort gevestigd. Dit verhaal zal in de volgende Klink zeker een vervolg krijgen.

Reactie Klink nr. 101

Van de week belde Hilleke Keur bij me aan, ze had een oude Klink uit 2006 in haar hand. Zij was in het bezit gekomen van deze Klink en zag tot haar verbazing in het artikel over de Vliegende Schotel een foto staan waar haar vader Jan Visscher op staat afgebeeld. Echter er stond een andere naam bij: die

van Hans Verhoeven. Met klem bevestigde zij dat het echt haar vader was en omdat hij op 63 jarige leeftijd overleed, is ze op zoek naar lezers die eventueel haar vader gekend hebben. Op de foto staat vooraan met trui en zonder stropdas Jan Visscher. Hij is in 1961 naar Zandvoort verhuisd.

(lees verder op pagina 5)

Hé ju, hael jai evve
een blommetje
bai Jopie Bluijs!

Bloemenhuis

J. Bluijs

De specialist in al Uw Bloemwerken.....

Haltestraat 65, Zandvoort, Tel: 023-57 12060

Brilmode
Oogmeting
Zonnebrillen
Contactlenzen

Zandvoort Optiek

Kerkstraat 34-36, 2042 JG Zandvoort
Tel: 023-57 12466

Café Koper

*"Poffers
kenne beter
waeter zoipe...!"*

Kerkplein 6
023 5713546
www.cafekoper.nl
Het gezelligste terras van Zandvoort

Kwekerij

P. van Kleeff

vereniging
van hoveniers en
groenvoorzieners

**Van Stolbergweg 1
Zandvoort - Tel: 023-57 17093**

De smaakmakers bij u thuis

Grote Krocht 3-5
2042 LT Zandvoort
tel/fax 023 5719058

Versteeg's IJzerhandel

Verkoop van:
Verfwaren
IJzerwaren
Elektra
Camping Gaz
Gereedschap

Verhuur van:
Kango Betonboor
Kango Breekbeitel
Div. Schuurmachines
Nietmachines

SLOTEN- EN
SLEUTELSERVICE

Pakveldstraat 19, Tel: 023-57 12554, Zandvoort

(vervolg van pagina 3)

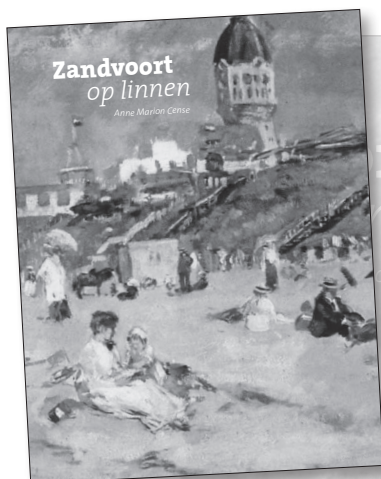
"ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT"

Voor en door lezers

Wie herkent de beeldjes?

Onlangs ontving de redactie een foto uit Australië met daarop twee beeldjes die uit een nalatenschap komen. Het is een man en vrouwfiguur uit rood gebakken klei (terracotta) waarvan de man qua kleding uit Zandvoort zou kunnen komen. De vrouw daar en tegen is niet afgebeeld met een kap maar met een sjaal. De beeldjes zijn 14,5 cm hoog en zijn ontzettend mooi gemaakt. Het bijzondere van deze objecten: de bovenkant van de figuurtjes zijn vanuit een schelp geboetseerd. Aan de voorkant van elk beeldje staat Zandvoort in het klei geschreven, op de achterkant staat een signatuur van A.Hanne met ernaast het cijfer 26. De vraag is: weet iemand meer van deze kunstenaar of mogelijk bent u in bezit van zo'n zelfde exemplaar? Mail, of schrijf het naar de redactie van de Klink.

De kustplaats als inspiratiebron voor kunstschilders

Zandvoort op linnen

door Anne Marion Cense (kunsthistorica)

Het is alweer bijna zover: de decembermaand komt eraan!

Verras uzelf of een andere Zandvoort-liefhebber met dit prachtig geïllustreerde boek, waarin onze plaatselijke geschiedenis en kunst elkaar ontmoeten.

Eenmalige uitgave, beperkte oplage. Verkrijgbaar bij **boekhandel Bruna Balkenende** Grote Krocht, Zandvoort

Jaarmarkt

Op zondag 27 november aanstaande zal het **Genootschap Oud Zandvoort** zoals altijd weer aanwezig zijn op de gezellige jaarmarkt in het dorp.

De bestuursleden zullen beurtelings bij de kraam aanwezig zijn en indien mogelijk uw vragen om informatie over oud Zandvoort te beantwoorden.

Natuurlijk kunt u ook van de gelegenheid gebruik maken om lid te worden onze vereniging of om nog een leuk Zandvoorts cadeautje te kopen. Tot ziens!

DE BURGERLIJKE STAND VAN ZANDVOORT

Het jaar 2011 is een bijzonder jaar. Het is dan 200 jaar geleden dat de Burgerlijke Stand werd ingevoerd. Op 1 maart 1811 werd, ten gevolge van de inlijving van de Nederlanden in het Franse Keizerrijk het grootste gedeelte van Nederland, de Burgerlijke Stand ingevoerd.

Nederland was verdeeld in verschillende departementen. In de departementen Limburg, Noord Brabant en Zeeland werd de Burgerlijke Stand al in 1796/1798 ingevoerd.

Burgerlijke Stand

Anders dan dat men denkt was de Burgerlijke Stand geen initiatief van Napoleon. In Frankrijk werd de Burgerlijke Stand in 1792 ingevoerd, dus voordat Napoleon de revolutie voerde. Bij de inlijving van de Republiek der Nederlanden in het Franse Keizerrijk werden de Franse wetten ook in ons land ingevoerd. Het betekende dat in Nederland vanaf 1811 de geboorten, huwelijken en overlijdens geregistreerd moesten worden op het Gemeentehuis van elke gemeente. Zo ook in Zandvoort, ten minste dat was de bedoeling.

Foto: Anth. Bakels

In Zandvoort zou het meer dan een jaar duren voordat de ambtenaar de geboorten, huwelijken en overlijdens zouden gaan registreren. Het probleem was dat Zandvoort niet zo gemakkelijk te bereiken was. Het dorp lag bij Haarlem achter de wildernis aan zee. Alle documenten waren in het Frans gesteld en er was geen ambtenaar in Zandvoort die daar mee om kon gaan en/of de Franse taal machtig was. Dat schrijven moet men ruim nemen, de volledige tekst werd met de hand geschreven. In de jaren na 1830 werden de akten gedeeltelijk voorgedrukt. Pas in de het midden van de vorige eeuw werden de akten met de schrijfmachine ingevuld. Napoleon was wel een fel voorstander van deze regels, hij had in 1813 lijsten laten aanleggen van alle weerbare mannen in de gemeente, dat zijn alle mannen vanaf 18 jaar. Als je wilde trouwen dan werd er gecontroleerd of je wel op de lijst stond, de mannen die wilden trouwen en in 1813 nog geen 18 jaar waren, werden direct aan de lijst toegevoegd. Napoleon had namelijk een grote behoefte aan soldaten. Het Hollandse regiment bestond uit ruim 30.000 soldaten, helaas zijn van deze 30.000 soldaten er maar weinig teruggekomen van zijn veldslagen in Rusland, Spanje en Noord Afrika. Er overleden meer soldaten aan ontberingen dan aan oorlogshandelingen.

De geboorte

De aangifte van de geboorte, dat is nu nog steeds zo, wordt gedaan door de vader in de gemeente waar het kind geboren is. We zien dat Zandvoort daar iets in afwijkt. Omdat vele toekomstige vaders op zee waren, konden zij niet op tijd thuis zijn, zodat een ander de aangifte moest doen. Dit kon alleen diegene zijn die bij de geboorte aanwezig was. Meestal was dat de vroedvrouw. Tot 1934 moesten daar twee getuigen bij zijn. Vaak waren het bekenden van de familie en, als deze niet beschikbaar waren, dan vervulde de veldwachter en een bode van het gemeente-secretariaat de rol van getuige. Het kind kreeg hierbij (bij wet geregeld) de achternaam van de vader. In 1998 is de wet zodanig veranderd dat er een mogelijkheid is dat de ouders de achternaam van de moeder kunnen kiezen. Anders was het als er sprake was van een buitenechtelijk kind, een kind geboren uit een ongetrouwde moeder. Als een kind later erkend werd doordat de vader met de ongetrouwde moeder in het huwelijk trad, dan werd op de geboorteakte een aantekening gemaakt dat het kind erkend was. Zo kwam het vaak voor dat de ambtenaar wist, zeker in een dergelijk kleine gemeenschap als Zandvoort, dat de biologische vader een ander was dan degene die het kind erkende. Maar, zoals het nu nog is: een ambtenaar hoort te zwijgen!

Ook kwam het in Zandvoort regelmatig voor dat de verwekker van het kind bij de ongetrouwde moeder op zee verongelukte, zou dat niet gebeurd zijn dan werd er als zovelen in Zandvoort alsnog getrouwd. Een bijzonderheid is nog dat de ongetrouwde moeder na de geboorte naar de ambtenaar van de Burgerlijke Stand moest om melding te doen van de geboorte van haar kind. De ambtenaar maakte dan op de geboorteakte een vermelding, een zogenaamde “kantmelding”.

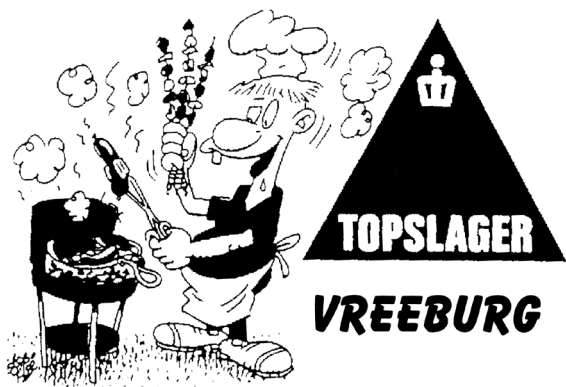
De eerste geboorteakte was op 8 januari 1812 van Leendert Koning, zoon van Willem Pietersz. Koning en Krijntje Teunisdr. Keur.

Leendert Koning is geboren in een familie van louter vissers ook zijn opa's waren vissers. Echter Leendert gaat niet vissen maar wordt zeeman en verhuist voor 1836 naar Amsterdam. Hij keert in 1836 terug naar Zandvoort en trouwt op 10 juli van dat jaar met de Zandvoortse Maria van der Valk en bij zijn huwelijk echt hij zijn zoon, die dan reeds 3 maanden oud is. In totaal krijgt Leendert 4 zonen. Er zijn op dit moment geen nazaten van Leendert bekend, die nog in Zandvoort wonen.

Huwelijk

Voordat er een huwelijk gesloten kon worden diende men een aantal documenten en bewijzen te tonen en handelingen te verrichten. Het

(lees verder op pagina 9)

Haltestraat 54, Zandvoort
Tel: 023-57 12451
Garantie voor Topkwaliteit

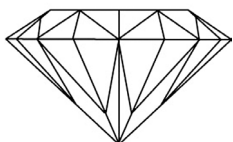
VISSPECIALITEITENRESTAURANT

De Meerpaal

U bent van harte welkom bij Lenie & Floor
Haltestraat 61 - 2042 LL Zandvoort
Telefoon: (023) 571 21 71

Jim Draaijer

Juwelier - Goudsmid

In- en verkoop van sieraden
Reparaties van sieraden, horloges en klokken

Haltestraat 39A ♦ 2042 LK Zandvoort
Tel: 023 - 571 55 74

Radio Stiphout

**Uw leverancier als het gaat om
electronische en huishoudelijke
apparaten!!!**

Grote Krocht 34 - 36
Zandvoort
Telefoon 023 5732649
www.radiostiphout.nl

Fotologisch ga je naar:

FOTO MENNO GORTER

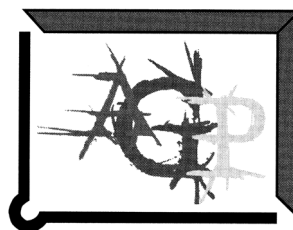
Al jaren het adres voor kwaliteits (pas-) foto's!
Professionele fotoservice • Pasfoto's • Portretfotografie
Batterijen • Fotoalbums • Fotocollages • Fotobewerkingen

*“Die oude beschadigde foto,
daar wil ik wel een mooie foto van”
Wij weten daar wel raad mee.
Kom eens met de foto langs in de winkel.*

Grote Krocht 26 (t.o. AH!) • Zandvoort
Tel: 023 5730600 • www.fotomennogorter.nl

ÓÓK ONLINE FOTOSERVICE!

Openingstijden: maandag t/m zaterdag 09.30-18.00 uur

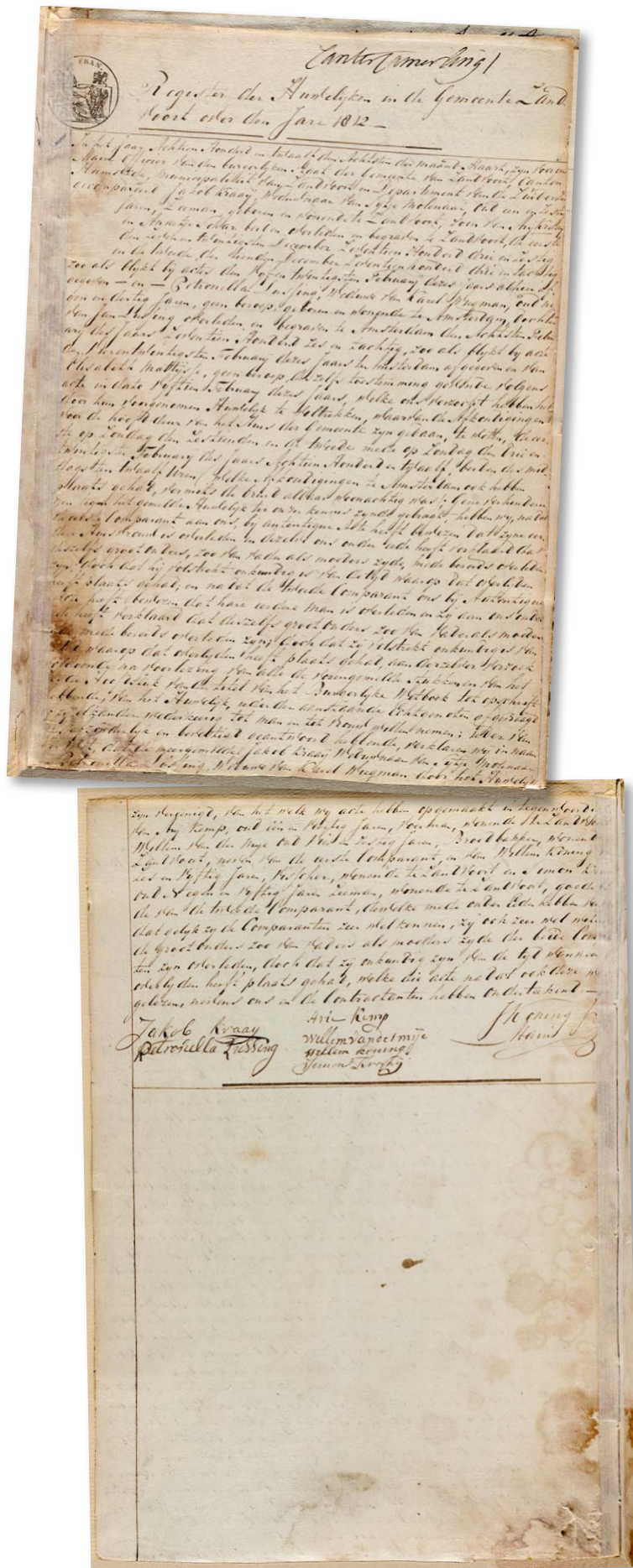
Alblas Grafische Produkten

Kochstraat 4^A, 2041 CE Zandvoort
Tel & Fax 023 - 57 125 05

Verkoop van:
Aquarel- en Acryl materialen
Lijsten
Passe Partouts op maat gesneden
Boekbindatelier

eerste wat men moest doen was een aankondiging c.q. aangifte van het voornemen van een huwelijk, aan te gaan bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de Gemeente. Vanaf de ondertrouw tot aan de huwelijksdatum gaat de ambtenaar aan het werk om de echtheid van de aangeleverde documenten en informatie te toetsen en het verzorgen van de ontbrekende gegevens.

Mocht dat niet kunnen doordat bijvoorbeeld geboortebewijzen van voor 1812 er niet waren en er ook geen doopbewijs was (deze doopbewijzen gingen vaak verloren door bijvoorbeeld brand en onzorgvuldigheid van de kerkvoogden of, zoals het ook vaak voor kwam, als een der echtlieden van verre kwam en het niet bekend was waar hij of zij gedoopt was en de beide ouders overleden en/of onvindbaar waren), dan moest de notaris er aan te pas komen om een verklaring op te nemen van bekenden van de betrokkene die dan verklaarden dat hij of zij diegene was die hij of zij vertelde te zijn. Ten tweede werden er huwelijksaankondigingen gedaan in de plaats waar het huwelijk voltrokken ging worden maar ook in de Gemeente van herkomst. Eenieder moest de mogelijkheid hebben om huwelijksbeletselen te melden. Dit gebruik werd in 1987 afgeschaft. Als er geen bezwaren gerezen waren tegen het voorgenomen huwelijk werd het voltrokken door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van waar de huwelijksakte was opgemaakt. Een en ander wordt administratief vastgelegd in het trouwboekje dat elk bruidspaar door de ambtenaar wordt aangeboden. Het krijgen van een trouwboekje was niet direct vanaf 1812 het geval. In het begin werd aan elk bruidspaar een huwelijksbe-

(lees verder op pagina 10)

wijs overhandigd in de vorm van een blad papier. In het midden van de negentiende eeuw is dit vervangen door het nog steeds alom bekende trouwboekje. Bij het aangaan van het huwelijk hoort ook de mogelijkheid om weer van elkaar af te gaan. De echtscheiding werd eveneens in het trouwregister opgenomen met de vermelding “echtscheiding”.

De eerste huwelijksakte was op 8 maart 1812 tussen Jakob Arijsz. Kraaij en Petronella Lussing.

Jakob trouwt op 61 jarige leeftijd als weduwnaar met de Amsterdamse weduwe Petronella Lussing. Hij had reeds tweemaal een vrouw overleefd. Samen krijgen ze nog 3 dochters waarvan er één jong overlijdt, één verhuist naar Rotterdam en de derde trouwt met een Arij Kraaijenoort en wordt dan bijvoorbeeld de voorvader van Maarten Draijer, de groenteman van de Grote Krocht. Maar ook van Cor Draijer, de secretaris van het Genootschap. De echtscheidingen werden als kantvermelding genoteerd op de oorspronkelijke huwelijksakten.

Overlijden

Als iemand is overleden dan moet dit gemeld worden bij de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de Gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden. Deze schrijft dan een akte van overlijden in het overlijdensregister.

De aangever is tegenwoordig in veel gevallen de begrafenisondernemer. Vroeger was het veelal een verwant of buurman, die de aangifte deed. Voor 1935 moest de aangifte zelfs door twee personen geschieden. Na de datum van aangifte (heden ... verscheen voor mij ... Ambtenaar van den Burgerlijke Stand van de

Gemeente ...) vulde de ambtenaar de gegevens van de aangevers in; namen, leeftijd, beroep, woonplaats en soms ook relatie met de overledenen (zoon, broer, buurman, enz.). Vervolgens noteerde de ambtenaar van de overledene de datum van overlijden, geslachtsnaam, voornamen, beroep, leeftijd, woonplaats, geboorteplaats en de namen van de ouders, voor zover bekend. Zeker in akten uit de 19e eeuw zullen nogal eens hiaten zijn in deze geschreven informatie, doordat de aangevers niet over alle informatie beschikten.

De eerste overlijdensakte was op 17 januari 1812 van Teunis Kornelisz. van Duivenboden, oud 70 jaar van beroep timmerman, zoon van Cornelis Teunisz. van Duivenboden en Pietertje Jansdr. van der Kooij, hij was getrouwd met Jannetje Volkertsdr. Groen.

Gemeentehuis

Dit alles speelde zich af in het eerste Gemeentehuis van Zandvoort. Niet dat Zandvoort een Gemeentehuis had maar toch. In de Kerkstraat was een gebouwtje van de erven Paulus Loot, wat gebruikt werd door hun rentmeester. Deze hield daar kantoor voor het innen van de gebruikers belastingen. Dit gebouwtje werd ook beschikbaar gesteld aan de Schout en Schepen voor het houden van vergaderingen. Dat was in de periode voor 1813.

Toen Zandvoort in 1813 een Gemeente werd, werd hetzelfde gebouwtje in gebruik genomen als Gemeentehuis. Het trouwen kende in die tijd niet zo'n invulling zoals we dat later in de tijd zien. Het was een noodzakelijkheid, die opgelegd was, en het kostte nog geld ook! We zien echter dat voor die tijd eenieder in de kerk trouwde en na het instel-

len van de Burgerlijke Stand het aantal kerkelijke huwelijken terug liep. Zich verbinden aan een kerk was van groot belang. Het betekende steun, ingeval je dat nodig had en dan niet alleen geestelijk maar ook materieel. Het kleine gebouwtje met de functie van “Gemeentehuis” was niet al te groot. Er was slechts plaats voor een enkele ambtenaar, voor grote zaken als vergaderingen en ook voor de trouwpartijen moest er een andere oplossing worden gevonden. Dit werd gevonden bij de buurman enige huizen verder in de Kerkstraat. Het Pension en later Hotel Driehuizen op de hoek. Zandvoort was toen zijn tijd ver vooruit met “Trouwen op locatie”. Deze situatie bleef voortduren tot 1878. Toen werd het nieuwe Gemeentehuis van Zandvoort aan de Kerkstraat geopend, om pas na de eeuwwisseling vervangen te worden voor het huidige Raadhuis op het Raadhuisplein.

*Leendert de Jong
Juni 2011*

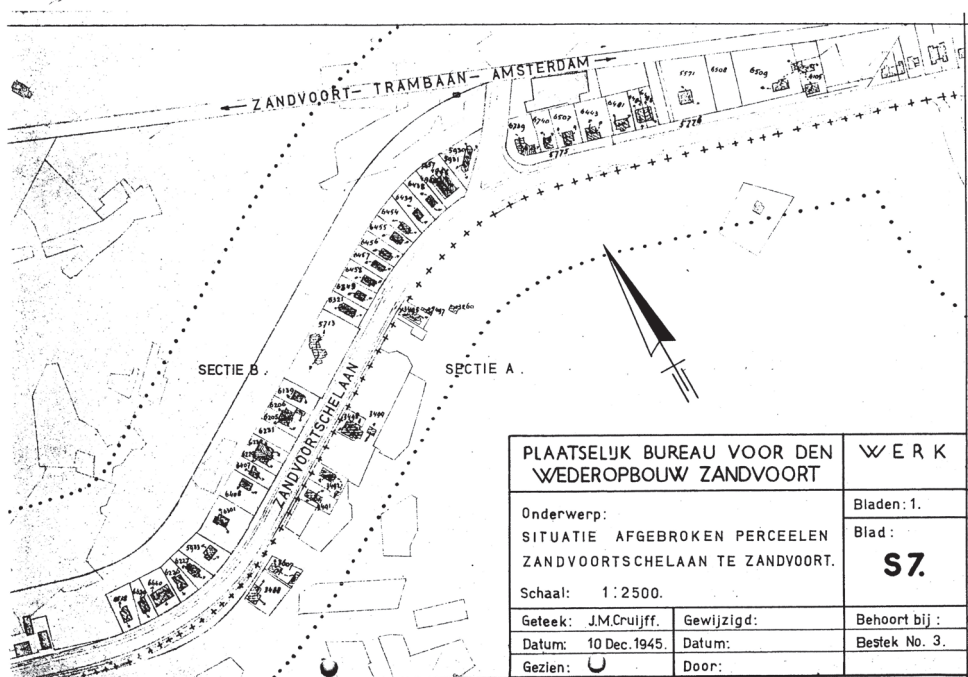
Voormalige villa's aan de Zandvoortselaan

Voor de Tweede Wereldoorlog hebben in de bocht van de Zandvoortselaan, vanaf het wokrestaurant, hele mooie villa's gestaan. Deze zijn allemaal gesloopt in deze periode. Daarom zijn er niet of nauwelijks gegevens over, laat staan foto's. Daarom is het zo fantastisch dat Christien Kemp van mevrouw Koper een foto mocht scannen die we graag plaatsen. Op de achterkant van de foto staat de volgende tekst: Huis van de familie Hellinx- v.d. Horst op Zandvoortselaan 209. De naam van het huis is Labor-Vincit. Wie er destijds in woonde is onbekend. Wel is bekend dat in april 1933 familie A. van Rongen in deze villa heeft gewoond. Aan de overzijde van Zandvoortselaan 209 woonden opa en oma Castien.

Situatie afgebroken percelen Zandvoortselaan

Op de tekening zijn de percelen afgebeeld die zijn afgebroken. Van wederopbouw, zoals staat geschreven in 1945, is geen sprake. Wat herinnert aan deze villa's zijn de verwilderde tuinplanten die nog te vinden zijn in het stuk grond in de bocht.

**Op de bres
voor behoud van het mooie,
en
ontwikkeling van het goede
in en voor Zandvoort**

**Actief meedoen en / of meedenken?
Bel fractievoorzitter Carl Simons
023 - 571 27 51,
Ouderen Partij Zandvoort (OPZ)**

**Inschrijven voor dansles
voor jongeren en ouderen**

**Dansschool Rob Dolderman
Zandvoort**

**start nieuwe cursus:
ballroom - latin - salsa**

**Wilt u ook leren dansen op gezellige en
ontspannen wijze, zet dan bij ons de eerste stap.**

**Voor lestijden en prijzen:
www.dansschoolrobdolderman.nl
leraar@dansschoolrobdolderman.nl
telefoonnummer: 06 21 590 520
gedipl. N.D.A. E.N.D. I.B.D. N.V.A.D.**

**Lokatie:
De Krocht
Grote Krocht 41
2042 LV Zandvoort**

Dolderman's lessen danssuccessen

6 NOVEMBER: CLARE FOSTER

18 DECEMBER: WILLEM HELLBREKER + FRITS LANDEBERGEN

8 JANUARI 2012: LYDIA VAN DAM

5 FEBRUARI 2012: FRANCESCA TANDOI

4 MAART 2012: LILIAN VIEIRA

Gebouw "De Krocht"

Alle actuele informatie vindt u op **www.jazzinzandvoort.nl**

Zandvoort in brons

KEES VERKADE

in Zandvoort

Twaalf oktober vierde de in Monaco woonachtige beeldhouwer Kees Verkade zijn zeventigste verjaardag. Nederlands bekendste en meest succesvolle beeldhouwer woonde en werkte vanaf 1963 op een tochtige bovenwoning aan de Van Smedestraat 5 in Zandvoort. Omdat hier een belangrijke fase van zijn ontwikkeling als beeldhouwer heeft plaatsgevonden, gaat dit artikel over zijn Zandvoortse periode (1963-1979).

De jonge Verkade

Op zondag 12 oktober 1941 wordt Korstiaan ('Kees') Verkade in Haarlem geboren als zoon van een directeur van een kapokmatrassenfabriek. Als kleuter en lagere schoolleerling doet hij niets liever dan tekenen. Van zijn ouders mag hij tijdens zijn middelbare schooltijd zijn tekentalent uitleven bij de Amsterdamse schilder Gerrit van 't Net (1910-1971). Als Verkade op zestienjarige leeftijd de school moet verlaten, wil hij het liefst reclame-tekenaar worden. De Rietveld Academie neemt hem echter niet aan. Daarop adviseert lithograaf Aart van Dobbenburgh (1899-1988) zijn vader hem naar de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten in Den Haag te laten gaan. De reclameafdeling is echter al vol en zo start Verkade bij toeval in 1958 op de boetseerafdeling van de Academie.

In het eerste jaar van zijn opleiding maakt hij kennis met het materiaal dat hij vanaf dat moment niet meer zal loslaten: zwarte was en klei. Het modelleren van de menselijke figuur heeft hij al snel in de vingers. Het boetseren bevalt hem zo goed dat hij het vijf jaar lang onafgebroken doet: overdag op school onder de strenge begeleiding van de Haagse stadsbeeldhouwer Dirk Bus (1907-1977)

en de vrijer ingestelde Amsterdammer Henry C.F. van Haaren (1917), en 's avonds op zijn ateliertje in zijn ouderlijk huis in Heemstede.

Tijdens zijn academiejaren krijgt hij al opdrachten voor het ontwerpen van reliëfs, plaquettes en prijzen. Hij benut zijn tekentalent voor het maken van grafische ontwerpen voor het bedrijfsleven. Daarnaast tekent hij karikaturen en illustraties voor de Zandvoortse Courant en andere tijdschriften. (*De Zandvoortmeeuw*, 1960).

Met het eindexamenwerk *Balspel* wordt in 1963 de toon gezet voor de bronzen beelden waarmee Kees Verkade furore zal maken: een compositie van figuren die in brons gestold lijken op het ultieme moment van beweging. Hij slaat op dat moment de weg in van sport en spel. De dynamiek hiervan zien we terug in zijn beelden.

Daarnaast wordt hij geïnspireerd door het karakteristieke silhouet van bepaalde mensfiguren. Voor 'Tante Tonia' (1964, 27 cm), een kromgegroeid vrouwtje, dat zo uit het Zandvoorts straatbeeld lijkt te zijn weggelopen, kiest hij een compacte, solide vorm.

In Zandvoort van 1963 tot 1979

In 1963 meldt een Zandvoortse krant dat Kees Verkade een expositie die zomer hoopt te houden in zijn werkruimte in de Van Smedestraat 5, een voor die tijd ongewone locatie. Hij woont dan nog bij zijn ouders op de Vondelkade 20 in Heemstede. In oktober van dat jaar besluit hij om er ook te gaan wonen, omdat zijn toekomstige vrouw, waarmee hij in 1965 trouwt, ook in Zandvoort woont. Het oude onbewoonbare verklaarde en tochtige huisje in de Van Smedestraat was een voormalige kaasmakerij, dat hij voor de schappelijke prijs van vijf gulden per week kon huren.

Kees Verkade poserend in het raamkozijn van zijn onbewoonbaar verklaarde woning aan de Van Smedestraat 5 in Zandvoort, 1970 (foto van Peter Mokfeld)

In 1964 staat Toon Hermans, op dat moment ook woonachtig in Zandvoort, voor hem model in zijn atelier. Kees en Toon kennen elkaar al een tijdje. In 1993 vertelt Kees aan een journalist van de Telegraaf (9-2-1993) dat hij als jonge jongen geld verdiende als baby-oppas voor de

Zandvoort in brons

Kees Verkade, Meisje op skippybal, 1973, Van Lennepweg (rotonde), Zandvoort.

kinderen van Toon. Daarnaast trad Kees op als acteur in de in 1959 geflopte film *Moutarde van Sonan-see* van Toon Hermans.

In 1964 heeft hij zijn eerste tentoonstelling in de Vishal in Haarlem. Het gebogen, arenlezende vrouw Ruth is het allereerste bronzen beeldje dat hij verkoopt. Een jaar later vindt zijn tweede expositie plaats, ditmaal in Haarlemse Vleeshal, waarbij het beeld van de *Baseball-werper* door het Frans Halsmuseum wordt aangekocht. De aankoop vormt een begin van een reeks overheidsopdrachten voor beelden in groot formaat. In 1966 heeft hij zijn eerste monumentale opdracht van de gemeente Haarlem. *Stadten of Winkelen* wordt geplaatst op de hoek Grote Houtstraat. De drie winkelende oude

vrouwtjes zijn geïnspireerd op drie dametjes, waarvan er één kreupel was, die Verkade op een dag langs zijn atelier in Zandvoort zag lopen.

In zijn Zandvoortse atelier breidt hij het thema 'sport en spel' uit met talloze kleine en grotere sculpturen. Voor de Wim Gertenbachschool, des-

Kees Verkade, Oude man op bank/ De oude garnalenvisser (De Wurf), 1970, Boulevard de Fauvaugue/Burg. Van Fenemaplein, Zandvoort.

tijds de openbare ULO-school aan de Zandvoortselaan, maakt Verkade in 1967 *de Schaatser*. Het bronzen beeld werd geschonken door B.J.J.M. Stevens, de architect van de school, als blijvend aandenken voor zijn arbeid.

De plaatsing van *Bokspringende jongens* (of *Haasje over*) in het Julianaplantsoen van Heemstede veroorzaakte in 1968 grote opschud-

ding. Door de weigering van de burgemeester het beeld te onthullen (hij wilde geen reclame maken voor een kunstenaar) haalt Kees Verkade voor het eerst de landelijke pers.

Kees Verkade, Vrouw met kind, 1993, Martinus Nijhofstraat, Zandvoort.

Eind jaren zestig verhuist hij zijn atelier naar het landgoed Groot Bentveld. Hij deelt de vleugel met de schilder Willem Steijn (1911-1980), die hij had leren kennen in de Haarlemse kunstkringen. Er ontstaat een grote vriendschap en waardering voor elkaars werk.

1969: zijn grote doorbraak

Dan volgt in 1969 zijn grote internationale doorbraak. De Amerikaanse fotograaf David Douglas Duncan, bekend van zijn boeken over de Vietnam-oorlog, bezoekt in 1969 de kunstmarkt in Haarlem, waar

Kees Verkade, *Verzetsmonument*, 2002, Verzetsplein, Zandvoort.

Verkade met een kraampje staat. De wassen beeldjes, die in verband met de warmte onder de kraam in emmers water worden bewaard, trekken zijn aandacht. Hij koopt onmiddellijk enkele werken, laat ze in brons gieten en neemt ze mee naar de Verenigde Staten. Hij toont ze vervolgens aan zijn vrienden uit de toenmalige jet set van de Riviera, en bezorgt Verkade zo in één klap een internationale clientèle met grote allure: schrijver Paul

Gallico, kunstenaar Pablo Picasso, acteur Kirk Douglas en mensen uit de top van het zakenleven dienen zich als kopers aan. Nog voordat de opdrachten binnenstromen maakt hij in opdracht van de gemeente Zandvoort voor de verfraaiing van het Burgemeester van Fenemapplein het beeld *Oude man op bank*. Het beeld is zo geplaatst dat de in brons gegoten bejaarde naar de zee kijkt. Tegenwoordig is het beeld vooral bekend als de *Oude garnalenvisser* of *De Wurf*. (een kleine versie is te koop bij www.caroledenninger.nl). Na veertig jaar schuiven op het bronzen bankje nog steeds mensen aan om van het uitzicht over zee mee te genieten.

Borstbeeld Arie Kerkman 1976, Arie Kerkmanflat, Lijsterstraat, Zandvoort.

“The hottest underground figure”

In 1970 wijdde *TIME-magazine* een halve pagina aan Verkade, waarin hij 'The hottest underground figure' van de kunstwereld werd genoemd. In

zijn bovenwoning in Zandvoort, waar hij inmiddels woonde met zijn vrouw en hun twee zonen Arno en Martijn, kwamen opdrachten uit Amerika binnen in een voor Hollandse begrippen verbijsterende vorm: cheques met bedragen van tussen de 3 en 10.000 dollar, bestemd voor door de kunstenaar nader te bepalen beelden. Zijn eerste reactie op de plotse doorbraak was er niet een

Kees Verkade, *Schaatser*, 1967, Zandvoortselaan 19a, Zandvoort.

van euforie of trots, maar een totale instorting. „Het ging te snel”, zegt hij nu. „Het was veel, hoor.” Toen hij zich eenmaal had aangepast verschoof zijn werkterrein van het 'Haarlemse kringetje' naar galeries in Londen, Parijs en de VS. De Hirshhorn Sculpture Collection Museum in Washington verwerft in die tijd

Zandvoort in brons

verschillende sculpturen. *Draadlopers*, een 4 meter hoog beeld, wordt in 1979 geplaatst bij de Columbia University Law School in New York. In 1973 heeft hij een expositie in de Jameson Gallery in Sante Fé, New Mexico. Hij maakt een rondreis door de Verenigde Staten die resulteert in een serie sculpturen van indianen en sportlieden. Door verblijf bij vrienden in Monaco raakt hij in de ban van het circus en ballet, twee nieuwe bronnen van inspiratie.

Ook in Nederland groeit in de jaren zeventig de schare Verkade bewonderaars. Tentoonstellingen in onder meer de galerie van Ina Broerse in Amsterdam (1971, 1972, en 1974) en in Galerie Eijlders aan de Haltestraat in Zandvoort (1970, 1974, 1977), in de 'Art Gallery' van Schiphol (1973) trekken een groot koperspubliek.

Ondertussen werkt Verkade gewoon door en krijgen in Nederland zijn *Zwemles* (1970) en *Roddelende vrouwtjes* een plek in Drachten en voor het Haarlemse ziekenhuis De Mariastichting maakt hij in 1973 *Twee Nonnetjes* en voor de rotonde bij de Van Lennepweg Zandvoort het *Meisje op skippybal*. De jaren zeventig zijn topjaren voor de veelzijdige beeldhouwer Kees Verkade. In 1971 verhuist hij met zijn gezin naar een groter en tochtvrij onderkomen aan de Wilhelminaweg 66. (NB: de bemiddelende makelaar was Ger Cense, de vader van de auteur van dit artikel.)

Naar Monaco

Door verslechterende privé-omstandigheden (hij zat in echtscheidingsprocedure verwickeld) kwam Verkade eind jaren zeventig steeds vaker in Zuid-Frankrijk, bij zijn Amerikaanse vrienden als David Douglas Duncan

en Paul Gallico. Via de laatste leert hij zijn tweede vrouw kennen: Ludmila Von Falz-Fein, dochter van een Russische baron en een Engelse lady. Ludmila's moeder was hertrouwd met Paul Gallico en voormalig hofdame van prinses Gracia van Monaco (Grace Kelly). Op het huwelijk van Verkade en Ludmila op 12 oktober 1979 was de prinses een van de eregasten. Het hof van Monaco behoort tot op heden tot Verkades vaste opdrachtgevers. Na zijn huwelijk vestigt Verkade zich in 1979 definitief in het vorstendom Monaco.

Af en toe terug naar Zandvoort

Zijn vertrek uit Nederland betekende niet dat hij Zandvoort de rug toekeerde. Hoewel hij in diverse interviews zegt geen emotionele binding met Zandvoort te hebben, komt hij zo af en toe nog terug om een beeld te onthullen of een masterclass te geven. Zo kreeg de gemeente in 1993 *Le Ciel Enfantin* door de bouwer van de nieuwbouwwijk De Meeuwen, Slokker Vastgoedontwikkeling Huijzen, aangeboden. Het beeld van een moeder en kind staat op de Martinus Nijhofstraat en kijkt uit op een speeltuin. De naam van het beeld, betekend volgens Verkade, een kind dat hogerop wil klimmen: een kind dat naar de hemel reikt, omdat net als de hemel het leven nog helemaal open voor hem ligt. Het kind heeft hij uit zijn blote hoofd vervaardigd. Het naakte meisje niet: "Dat is onze Duitse au pair. Die was er niet alleen voor de kinderen, maar ook voor mij", grapt de kunstenaar bij de onthulling van het beeld.

In 2002 maakt hij voor het Verzetsplein in Park Duijnwijk een verzetsmonument. Het betreft een bronzen beeld ter herdenking van alle daden

van verzet in het verleden, heden en toekomst. Uit diverse schetsontwerpen koos de gemeente voor een staande, naakte man die zijn rechterarm als teken van verzet gebogen voor zijn borst houdt. De linkerarm gestrekt naast hem. Het beeld is 1.80 meter hoog en in donkerbrons gegoten. In het kader van het 700-jarig bestaan van Zandvoort in april 2004 gaf Kees Verkade een masterclass. De opdracht bestond uit het boetseren van een portret van de Zandvoortse dorpsomroeper Klaas Koper. Vier jaar later opende Verkade de tentoonstelling Kunstkracht12, door een serie van drie geïmproviseerde jeu de boules ballen in een ton met water te kegelen. Tot slot waren de handen van Kees Verkade afgelopen augustus 2011 nog te zien in zand. De kunstenaar was zelf niet bij de manifestatie aanwezig maar aanschouwde ze enkele dagen later en vertelde aan zijn auteur van zijn tentoonstellingscatalogus, Carole Denninger, dat hij ze prachtig vond.

Drs. Anne Marion Cense

Met dank aan drs. Carole Denninger en Ger Cense.

Bronnen:

Paul M. Beek, *Leven in beeld: Kees Verkade*, Arnhem, 1990.
Theo H. Dragt, Loes Spaans, *Kees Verkade: beeldhouwer*, Hendrik-Ido-Ambacht, 1999.
John Sillevs, Carole Denninger-Schreuder, *Verkade: sculptuur*, Museum Het Paleis, Den Haag, 2001.
Persdocumentatie Kees Verkade, RKD.
Zandvoortse kranten, 1963-2011.

HERINNERINGEN AAN DE ZILVERFABRIEK

(GESCHREVEN DOOR ELS DE MAREZ OYENS – VAN ES)

Zuiderstraat

Mijn naam is Elsje van Es en ik ben de dochter van Els Visser. Mijn moeder is de oudste dochter van mijn grootouders Visser en ik ben hun oudste kleindochter. Vanaf de kleuterschool op de Brederodestraat, die stond op de plek waar nu de Dr. Kuiperstraat loopt, liep ik door de Zuiderstraat naar de Zilverfabriek. Ik liep niet de oprit op waar buiten de bakken waren om voorwerpen te verzilveren en waar aan het einde van de oprit een grote deur toegang gaf naar de gieterij. Ik liep door de straat langs het hoofdgebouw en ging door een hekje dat toegang gaf tot de kale tuin naar de uitbouw van een klein gebouw met binnen de trap naar boven. Boven gekomen begroette ik de man die me altijd toestemming gaf om uit de onderste la van zijn bureau een Maria kaakje uit een rol te pakken.

Secuur werk

“Was het fijn op school?” was zijn vaste vraag en ging verder met zijn werk. Op zijn werktafel scheen helder lamplicht op het gedrukte vel papier vol lijnen die hij kopieerde door met zijn rechterhand met een klein hamertje tikjes te geven op een klein, een soort vierkant spijkertje, dat hij met zijn linkerhand heel voorzichtig verplaatste. Hij had ze in verschillende diktes. Helder verlicht was de rode stof, een soort stevige klei, waarin hij piepkleine inkepingen maakte. Ik zag de afbeelding langzaam groeien. Wanneer mijn grootvader beneden in zijn kantoortje nog bezig was, mocht

ik soms spelen met de weegschaal en zilveren korrels. Ik zette een klein gewicht op de linker schaal en met mijn hand legde ik voorzichtig zilverkorrels op de rechterbak. Ik wilde dat de wijzer precies in het midden zou komen te staan. Wat korrels erbij en soms eraf. Daarna een stevig dik gewicht en het wegen begon opnieuw. “Oppassen hoor dat er geen korrels op de grond vallen. Maar dat weet je wel.” En dan op eens was de stem van mijn grootvader: “Kom we gaan naar huis.” En dan bracht hij me thuis op zijn hoge fiets. We woonden op de Brederodestraat tegenover elkaar.

Mee helpen

Soms ging ik op woensdagmiddag boven kijken op de grote zaal waar veel handelingen werden verricht door misschien wel twaalf of meer mannen. Onder aan de trap was een ruimte waar de gebakken ‘flessen’

met een stevige houten hamer tikken kregen opdat de gebakken aarde of klei (dat weet ik niet precies) in stukjes zou vallen en de gegoten voorwerpen eruit gehaald konden worden. Die zaten via volgelopen geultjes aan elkaar vast. De mannen zaagden met scherpe zaagjes de voorwerpen van elkaar los en vijlden en schuurden die ruwe, glansloze voorwerpen. En telkens weer was ik verbaasd hoe mooi de voorwerpen er uiteindelijk uit kwamen te zien. Ik mocht ook op een krukje gaan zitten en kreeg een ruw gegoten zilver voorwerpje. Met een zaagje en vijl mocht ik daar naar hartenlust mee aan de gang gaan. Het voorwerpje moet een afgekeurd exemplaar zijn geweest want de controle op de gegoten voorwerpen was goed. Er was daar boven altijd geluid van zagen, vijlentikken en van het politoeren van de voorwerpen op de snel draaiende wielen. Ik keek

graag naar het glanzend worden van de lepeltjes, vorken of schaaftjes. Je moest daar altijd harder praten omdat het politoeren nogal wat geluid maakte. Ik heb ook op een krukje gezeten dichtbij de gevaarlijk hard draaiende wielen met een voorwerp in mijn hand. Een man hield mijn armen vast en zei: "Let op, je mag het er voorzichtig tegen aanhouden, niet schrikken. Het wiel draait heel hard rond, ik houd je goed vast. Zit je goed? Ik tel tot drie en bij drie mag je het schaaftje tegen het wiel houden." Ik kan me nog altijd de opwinding van die spannende minuten herinneren.

Evacuatie

De evacuatie naar Amsterdam bracht zoals voor veel Zandvoorters grote veranderingen, ook voor de Zilverfabriek. Mijn grootouders kwamen spoedig na de oorlog weer op Zandvoort wonen. De Zilverfabriek werd zo snel mogelijk weer in gebruik genomen. Het huis van mijn grootouders Visser was een tweede woning voor ons 'Amsterdammers'.

Ik vond ook gelukkig mijn vriendin Anke Siderius terug, zij was mijn buurmeisje tot de evacuatie. Toen ik naar de Wilhelminaschool (nu Oranje Nassaschool) ging, speelde ik na het uitgaan van de school met mijn vriendinnetje Lydia Tromp met een springtouw. De Zilverfabriek was door deze vriendinnen wat meer op de achtergrond gekomen maar ik heb een goede herinnering hoe wij thuis op een zaterdagmiddag aan het zilverpoetsen waren. Wij (de familieleden) zaten in een kring rond de eettafelzaten met witte handschoenen aan lepeltjes en vorkjes te poetsen met aan de steelpunt een klompje of een molentje. Deze voorwerpen werden mooi glanzend verzonden naar Canada en Australië. "Opa, waarom daarheen?" vroeg ik. "De emigranten hebben heimwee en dit kan een beetje troosten" was zijn antwoord. Na het overlijden van mijn grootvader heeft zijn dochter Stien de Nobel-Visser de zaak nog enige tijd geleid. Maar uiteindelijk werd besloten de Zilverfabriek voor goed te sluiten. Mijn tante en haar

gezin verhuisden naar de Veluwe. Toen ik op kamers ging wonen in Amsterdam hoorde ik van mijn huisbaas de heer Witteman, hij was ook edelsmid, dat mijn grootvader een groot vakman was. "Wanneer ik een moeilijke klus had, ging ik naar je grootvader in Zandvoort. Hij was één van de allerbeste edelsmeden van Nederland."

Noot:

De officiële naam van de Zilverfabriek was Zandvoortse Edel Metaal Gieterij (ZEMG) en werd op 15 april 1933 opgericht, was gevestigd in de Zuiderstraat 13a. Edel metaal slaat ook op het gieten van gouden voorwerpen. Dat gieten met goud werd door Willem Visser gedaan.

*Els de Marez Oyens- van Es
Amsterdam 06-08 2011*

OVERZICHT OVER HET OUDE CENTRUM

Het gebied gefotografeerd vanaf RK toren is er ook in zwart/wit. Daar staan nog meer details op omdat fotograaf Ton Bakels al draaiende steeds een stukje verder genomen heeft. Als je alle foto's aan elkaar zou plakken dan krijg je een mooie panoramafoto. Zo staan op de grote foto op de rechter pagina meerdere rug aan rug woningen en is de aanbouw van de Mariaschool te zien.

Aanbouw Mariaschool

Het eerste wat opvalt op de zwart wit foto is de in aanbouw zijnde Maria basisschool. De eerste school werd in 1920 door het kerkbestuur van de St. Agatha parochie gesticht en werd door aannemer C.Slegers opgeleverd. Doordat het leerlingen-aantal van de school in de jaren 60 en 70 groeide, was nieuwbouw voor de school noodzakelijk.

Het oude gebouw aan de Koninginneweg werd toen definitief verlaten.

Tegenwoordig is de basisschool samen met de Hannie Schaftschool ondergebracht als brede school genaamd 'de blauwe tram'.

Bovenstaande foto is meer naar links gefotografeerd. Rechts onder aan de foto is de oude Hannie Schaftschool te zien met er naast de kleuterschool Suringar met de ommuurde speelplaats. De huidige Cornelis Slegersstraat was toen nog Heerenstraat. In het midden het landje van Driehuizen waar één auto op staat. Op dit stukje grond was vroeger de kermis te vinden. Hoteleigenaar Driehuizen heeft dit

stuk grond geruild met de Gemeente als doel om de Strandweg die voor zijn hotel begon, te bestraten zodat zijn gasten gemakkelijker naar het strand konden lopen. Een slimme ruil. Helemaal rechts op de achtergrond staat Oberbayern met links ernaast de achtbaan. Om een beter beeld te krijgen van dit unieke stukje is er een uitsnijding gemaakt.

De achtbaan

In 1958 was de achtbaan als attractie aan de kop van de Zeestraat geplaatst. Menigeen kan zich dit nog herinneren en de achtbaan was kenmerkend ook in 1960 aanwezig toen de foto werd gemaakt.

Oberbayern

Het vermaakscentrum bestond uit Oberbayern (geopend in 1959) met op de stoep de grote Löwenbrau, een galerij met winkeltjes en dancing Italia. Wat was het daar toch gezellig. De heer Max Cerni was de animator achter het concept

en organiseerde ontzettend leuke activiteiten. In de zaal stonden lange tafels waar de voornamelijk Duitse bezoekers flinke pullen gevuld met bier en braadworsten konden nuttigen. Jammer genoeg moest dit amusementscentrum wijken voor andere plannen. Daarvoor in de plaats kwamen Bouwes Palace (nu Palace hotel) en het Dolfinarium.

THEMA OPEN MONUMENTENDAG **oud gebouw -> hergebruikt**

De 25ste landelijke Open Monumentendag vond plaats op 10 en 11 september. Natuurlijk had ook Zandvoort zich aangemeld met een informatieve en verzorgde fototentoonstelling en een rondwandeling van Zandvoortkenner Bob Gansner langs diverse hergebruikte panden en gebouwen. Voor degenen die niet geweest zijn een klein verslag.

Nel Kerkman

BZCE

De organiserende stichting Behoud Zandvoorts Cultureel Erfgoed (BZCE) heeft in samenwerking met het Zandvoort museum een fantastisch weekend afgesloten met ruim 160 bezoekers. In een ontspannen sfeer werden er herinneringen opgehaald van de gefotografeerde panden. Met deze tentoonstelling heeft BZCE willen aantonen dat hergebruik van panden in hun nieuwe functie zeker iets toe voegen aan de Zandvoortse geschiedenis en daardoor blijven behouden. Na het welkomwoord van voorzitter Jaap Brugman las Mieke Hollander onbevangen het speciaal gemaakte gedicht van Ada Mol voor. Mol was op deze dag aanwezig bij de Nationale Stadsdichterdag in Lelystad

Nostalgie

Achter in het museum had folklore vereniging de Wurf het interieur

van hun winkeltje met de bijpassende attributen ingericht, zij zelf liepen rond in de Zandvoortse klederdracht. Het was net of je een grote stap had terug gezet naar de winkeltjes van weleer zoals Krukkie met zoethout en knoeisies. Er naast stond een etalagepop in het uniform van Dirk vd Broek met een winkelwagen en interieurfoto's.

Garage Davids

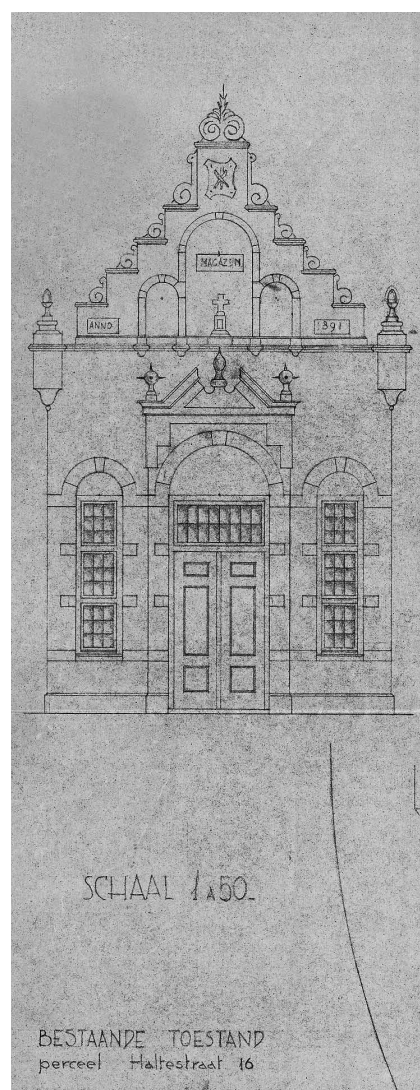
De supermarkt is een schoolvoorbeeld van hergebruik. Waar in 1973 de raceauto's van Surtees en Brabham in de garage van Davids stonden, staan nu de winkelschappen. Verder is aan dit pand niet veel veranderd. Bij het pand van het magazijn Witte kruis waar nu een viszaak in gevestigd is, was menig een van mening dat het jammer was dat dit pandje ooit verbouwd is. Op de voormalige bouwtekening (1947) van bouw bureau C.Slegers kon men nog goed het ontwerp zien.

Reactie van F. Johann

Tijdens de foto tentoonstelling in het Zandvoorts Museum van o.a de gebouwen die in de loop van de tijd een heel andere functie hebben gekregen, was ook een foto te zien van Garage Davids - nu Dirk vd Broek. Eén van de foto's liet de racewagen zien van John Surtees. Toentertijd werden de wagens aldaar gestald. Groot was echter mijn verrassing, dat op dezelfde foto mijn vader is te zien. Wij woonden destijds in de

Engelbertsstraat, is het mogelijk om deze foto toegestuurd te krijgen?

Aan dit verzoek is inmiddels voldaan en plaatsen alsnog de foto, mogelijk staan er nog meer Zandvoorters op.

zeg maar
goed met
mensen

Wat is
adviseren
voor ons?

Onze klanten bijstaan met raad en daad. Niet alleen van een afstand observeren. Maar meedoen in de ondernemersprocessen.

Zowel positief als ook negatief kunnen adviseren. En inspireren en motiveren. Zeg maar wil actief samen werken en oplossen. Voor u betekent dat altijd een persoonlijk gezicht en contact. Veel aandacht voor u en uw onderneming.

www.zegmaar.nl

 ondernemers
advies
zeg maar

Van der Valk & Swart Notarissen

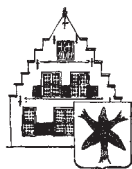
Adres : Kostverlorenstraat 121

Postadres : Postbus 286
2040 AG Zandvoort

e-mail : notarissen@zandvoort.knb.nl

Telefoon : (023) 571 68 41

Telefax : (023) 571 20 88

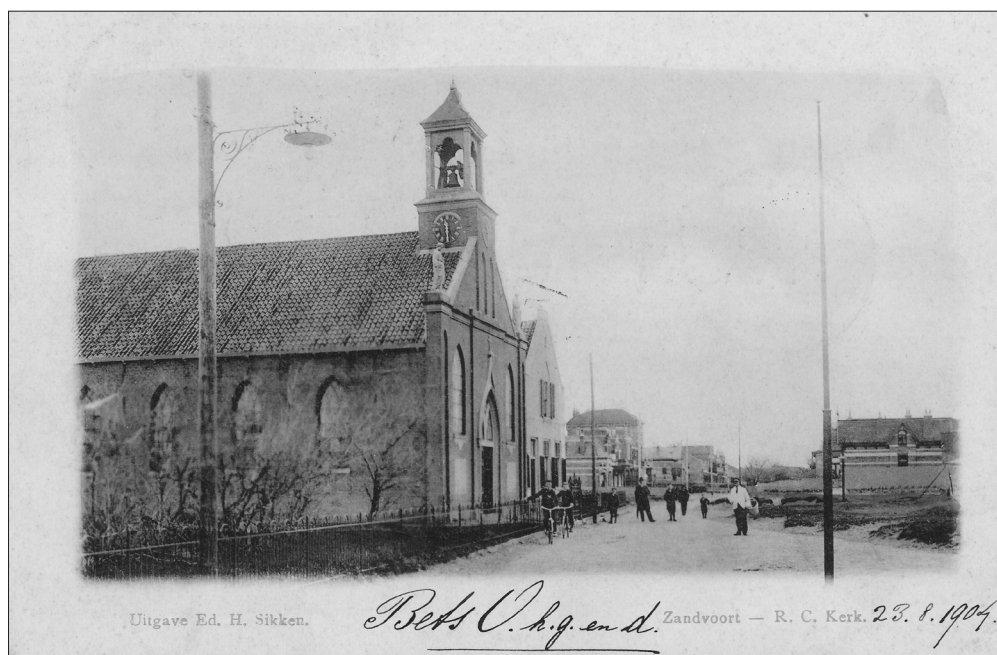

PROGRAMMA VAN DE “GENOOTSCHAPSAVOND” op vrijdag 4 november 2011

De avond zal zoals gebruikelijk gehouden worden in gebouw “De Krocht”. De zaal is open om 19.15 uur. Vanaf die tijd kunt u genieten van een doorlopende diavoorstelling over het Zandvoort van vroeger.

20.00 uur: Welkomstwoord door waarnemend voorzitter Ankie Joustra

20.10 uur: “De geschiedenis van de R.K. Kerk op Zandvoort”
door Lieuwe Zoodsma, directeur van het Noord-Hollands archief

21.15 uur: Pauze (waarin nog loten te koop zijn)

21.35 uur: Verloting

21.45 uur: Zandvoort in de vorige eeuw, deel 15

Deze filmbeelden zijn gecompileerd en digitaal bewerkt door Cor Draijer uit ter beschikking gesteld privé-materiaal.

22.15 uur: Sluiting

GEWOON EEN VAILLANT AAN DE WAND

TON BAKKER

CV-INSTALLIEBEDRIJF & ONDERHOUD
STORINGEN ALLE MERKEN

Van Lennepweg 317
2041 LM Zandvoort
023-5720152
06-40295213
margaenton@casema.nl

ADMINISTRATIEKANTOOR VAN DER HAM
Administraties en belastingzaken

Voor ondernemers en particulieren

Voor de verzorging van onder andere uw:

- * financiële administratie
- * loonadministratie
- * aangiften loon- en omzetbelasting
- * aangiften inkomstenbelasting
- * aangiften vennootschapsbelasting
- * fiscale adviezen

Burgemeester Engelbertsstraat 8
2042 KN Zandvoort

Telefoon 023 - 5736028
Telefax 023 - 5736029
Mobiel 06 11325410
E-mail hampaap@hetnet.nl

Beach Net *Computer & Internet Centrum*

De technische dienst van Beach Net heeft ruim 15 jaar ervaring met computers. Met gepaste trots kunnen wij stellen, dat u de meest exclusieve en exotische computers kunt bestellen bij Beach Net.

Ook voor het aanpassen van uw computer naar de huidige standaard kunt u terecht bij Beach Net.

Zelfs de moeilijke taak, uw data terug te halen bij een crash, is één van de specialiteiten van onze technische dienst van Beach Net. Kortom, Beach Net het adres voor u en uw computer.

**Reparatie & Onderhoud
Verkoop & Assemblage
Internet**

Haltestraat 59A 2042 LL Zandvoort
Geopend van dinsdag t/m zaterdag 12.00 tot 19.00 uur

Tel 023-5730749 / 06-41286174

Email: barts@beachnet.nl Internet: www.beachnet.nl

HOE DE NAAM VAN DUIVENBODE IS ONTSTAAN

Dorpsgenoot Teun Vastenhouw kwam onlangs met zijn nicht Engelina Bloemzaad-Kok op visite. Zij vertelden hun verhaal over de familieband die zij aan moederskant met elkaar delen. Engelina is al heel lang bezig om de naam Duivenboden op kaart te brengen en dat is haar aardig gelukt. Via een omweg kwam zij bij Teun terecht en ook hij werd enthousiast over de stamboom van zijn voorouders. Het verhaal van de naamgeving Duivenbode is zeer interessant. Hebt u ook een leuk verhaal over uw naam? Schroom niet, bel of mail mij. Nel Kerkman

Willem Cornelisz.

van Duyvenbode (Leiden, 1542 aldaar, 8 november 1616).

Willem was organist en luitspeler in de Pieterskerk en werd vanwege zijn beroep de Speelman genoemd. Hij werd vooral bekend door zijn rol bij het ontzet van de stad Leiden in 1574. Hierdoor verwierf hij in 1578 het recht zich *van Duyvenbode* te noemen, alsmede om een wapen te voeren, bestaande uit de twee kruisels liggende rode sleutels van de stad Leiden, met in elk van de vier kwadranten een blauwe duif. De stad Leiden werd door de Spanjaarden bezet in 1574. Door de omsingeling van de stad was communicatie via de normale wegen niet mogelijk. Willem Cornelisz. bood het stadsbestuur zijn duiven aan, zodat het stadsbestuur een briefwisseling kon blijven voeren met prins Willem van Oranje. Als men weet dat door de bezetting de honger in de stad zo groot was dat zelfs de honden, katten en ratten werden opgegeten dan is het begrijpelijk dat het aanbieden van de duiven een opoffering was. Op 28 september 1574 ontving prins Willem de eerste brief, verzonden door geuzenleider Lodewijk van Boisot. De volgende dag kwam de volgende brief. Uiteindelijk werd Leiden ontzet doordat de dijken rondom de stad door de Watergeuzen werden door-

gebroken. De Spanjaarden namen de vlucht voor het wassende water en de stad was gered. Op zondag 3 oktober 1574 kwamen de Watergeuzen met haring en wittebrood de stad binnen. Zonder de briefwisseling zou men in de stad niet geweten hebben dat de redding nabij was en zou men zich wellicht hebben overgegeven.

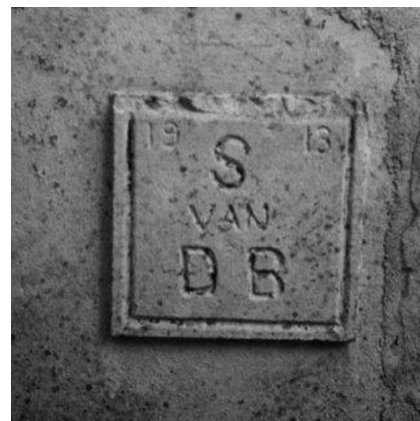
Wat nog aan Willem Cornelisz herinnert

De brieven die door de duiven zijn verzonden zijn nog te zien in het Leids museum De Lakenhal en men beschikt over een klein portretje van de eerste Van Duyvenbode. De duiven zijn later opgezet en hebben nog lange tijd de Leidse burgemeesterskamer gesierd. In de loop zijn ze door ouderdom vergaan. Het wapenschild Van Duyvenbode hangt in De Lakenhal. Sinds juli 1998 hangt er een replica op zijn oorspronkelijke plaats in de Leidse Pieterskerk. Het originele bord werd in de Pieterskerk opgehangen bij de begrafenis van Willem Cornelisz. op 10 november 1616. Verder is het wapen te vinden op de voorgevel van het woonhuis van Willem Cornelisz. aan het Rapenburg 94 te Leiden. Verder eert Leiden zijn held nog in de Duivenbodestraat, een zijstraat van de 3 Octoberstraat. Ook nu zijn er mensen met de achternaam Van Duyvenbode, Van Duyjenbode,

Van Duivenbode of spellingvarianten daarop. De meesten van hen wonen in en rond Katwijk. Voor 1736 komt de naam niet voor in Zandvoort. Cornelis Teuniszoon van Duivenboden trouwt met Pietertje Jans Kooij (Coeij) en worden in 1739 als communicanten aangenomen te Zandvoort. Cornelis overlijdt op 1785 te Zandvoort en zijn vrouw Pietertje op 1786 ook te Zandvoort. Ze hadden 4 kinderen waarvan Teunis Korneliszoon van Duivenboden de naam in Zandvoort voortzet.

Zandvoorts steentje

Engelina stuurde mij ook nog een verhaal en een foto over een steentje dat jaren in het schuurtje heeft gezeten in de Swaluëstraat van haar grootouders die toen in de Spoorbuurtstraat woonden. Haar grootvader had dat schuurtje bijgebouwd in het jaar 1913. Stijntje van Duivenboden, de moeder van Engelina, is geboren op 4 augustus 1911 en zij vertelde dat zij het steentje er in mocht zetten. Later heeft Engelina de bewoonster van het huis gesproken, zij vertelde haar dat het huis in 1995 verbouwd is en dat alles, dus ook het steentje, er niet meer is. De foto van het steentje heeft Engelina, samen met haar moeder Stijntje, in 1991 gemaakt.

BEACH CLUB TIEN

ONTBIJT - LUNCH - DINER - PARTIJEN -
(BEDRIJFS)EVENEMENTEN

STRANDWEG 10
2042 JA ZANDVOORT
TELEFOON: 023 5713200
INFO@BEACHCLUBTIEN.NL

Eetcafé Boomerang Passage 46-48
Tel. 023 - 571 92 13 2042, KV Zandvoort

**Fijn dineren in
Australische sferen**

Bruna Balkenende

Grote Krocht 18
2042 LW Zandvoort
Tel: 023 5716033
Fax: 023 5716540
brunabalk@planet.nl

Een gezellig centrum voor:
Speelgoed
Kadootjes
Meubels
Herenkleding
Kindermode

Huishoudelijk
Bloemen en Planten
Kinderschoenen
Sport
Snoep
Een hapje

**Voor ieder wat wils
KOM EENS LANGS!!**

Bestuur Genootschap**Voorzitter**
vacant**Vice-voorzitter**Ankie Joustra-Brokmeier
Wilhelminaweg 24
2042 NP Zandvoort
023 571 5155
ankie.joustra@oudzandvoort.nl**Secretaris**Cor Draijer
Dr. Joh. G. Mezgerstraat 42
2041 HC Zandvoort
023 527 3730
Postbusnummer 414
2040 AK Zandvoort
secretaris@oudzandvoort.nl**Penningmeester**Matthé Crabbendam
Max Euwestraat 33
2042 RA Zandvoort
023 571 2514**Archivaris**Martin Kiefer
archivaris@oudzandvoort.nl
0653271618**Leden**Ing. Leendert J. de Jong
Kostverlorenstraat 109/A
2042 PE Zandvoort
023 571 3113
leendert.de.jong@oudzandvoort.nlHenny van der Leden
Boulevard Paulus Loot 21
2042 AD Zandvoort
023 571 4934
henny.vanderleden@oudzandvoort.nlPeter Bluijs
Residentie "Santhorst"
Burg. Van Alphenstraat 61-34
2041 KG Zandvoort
023-571 8292
peter.bluijs@oudzandvoort.nlRuud H. Sandbergen
J. Snijerplein 2
2042 KL Zandvoort
023-5716459
ruud.sandbergen@oudzandvoort.nl**Redactie "De Klink"****Digitale voorbereiding**Arie Koper
arie.koper@oudzandvoort.nl**Lay-out en opmaak**Harry Opheikens
hopheikens@hotmail.comNel Kerkman (contactpersoon)
Peka42@gmail.comLeendert de Jong
l.j.d.jong@casema.nl**Vaste medewerkers**Drs. Anne Marion Cense
Cor Draijer
Martin Kiefer**Drukwerk**Nederlof
Cruquius
023 548 3070
www.nederlof.nl**Sluitingsdatum kopij De Klink 125**
15 december 2011**Losse Verkoop 'De Klink'**Bruna Balkenende,
Grote Krocht 28
2042 LW Zandvoort
023-5716033Zie ook onze website
www.oudzandvoort.nl

© Copyright 2011

Alle rechten op de inhoud van 'De Klink' berusten bij het Genootschap 'Oud Zandvoort', voor zover deze rechten niet berusten bij derden door wie materiaal beschikbaar is gesteld aan het Genootschap 'Oud Zandvoort'.

'De Klink'

ISSN 1384-7082

Het blad 'De Klink' is een kwartaaluitgave van het Genootschap "Oud Zandvoort" en wordt samengesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het genootschap naar een grotere bekendheid van de geschiedenis van Zandvoort en het bevorderen van de belangstelling hiervoor.

Ledenadministratie:adreswijziging, aanmelden nieuwe leden & vragen over bezorging:
mevr. E. Hoogervorst-Schuiten
Oosterstraat 1, 2042 VE Zandvoort
023 571 8177
ledenadministratie@oudzandvoort.nl

Na inschrijving als lid van het GOZ, ontvangt u het eerstkomende (kwartaal)nummer van 'De Klink'.

Contributie per 2011:Min. € 12,50 binnen Zandvoort
Min. € 17,45 Nederland & Europa
Min. € 24,75 buiten Europa
Bankrelatie:
ABN-AMRO te Zandvoort
rekeningnr. 56 57 38 305
Girorekening 4206723 t.n.v.
Genootschap 'Oud Zandvoort'**Contactadres van andere
Zandvoortse verenigingen/
Stichting met historische
achtergrond****Zandvoortse
Bomschuit Bouwclub**
Secr: E. Keizer
www.bomschuitclub.nl**Folklorevereniging "De Wurf"**
Secr: M.Hollander
www.dewurf.nl**Stichting (BZCE)
Behoud Zandvoorts
Cultureel Erfgoed**
Secr: N.Kerkman
info@erfgoed Zandvoort.nl**Hist. werkgroep AWDuinen**
Contactpersoon: C.Kemp
c.vandermije@planet.nl**Ned. Genealogische
Vereniging, afd. Kennemerland**
Contactpersoon: L.de Jong
l.j.d.jong@casema.nl*'De Klink' koperen gong, die door de vroegere Santfortse omroepers gebrakt werd om de mense waer te schouwe as de vissersschepe in zicht kwame. Dan gonge ze naer het strand waer de afslag van de garnael en de visch gehouwe wier. As de klink gong riep de omroeper altheid: "Al degeen die scharre en garnael kope wulle, komme an zee..." (De Wurf)*

Restaurant 't Geveltje
Haltestraat 3
2042 LJ Zandvoort
023 - 57 14 738

Ook kunnen wij partijen tot
50 personen voor u verzorgen!

FysioFit Zandvoort
Multifunctioneel Revalidatie Centrum

Fysiotherapie, Manuele therapie, Kinderfysiotherapie i.o.,
Hartrevalidatie, Begeleiding bij Hartfalen, COPD, Diabetes.

Burgemeester Nawijnlaan 4 • 2042 PM Zandvoort
Telefoon 023 - 571 33 33 • praktijk@fysiofit-zandvoort.nl

www.fysiofitzandvoort.nl

GREEVEN Makelaardij o.g.

Uw partner voor Aankoop - Verkoop - Taxatie - (Ver)huur - Beheer - Advies

De makelaar met de meest sportieve courtage!

Meer info en ons woningaanbod:

www.GREEVENMAKELAARDIJ.nl

Louis Davidsstraat 15, 2042 LS Zandvoort
Tel. 023-5739 234, Fax. 023-5739 227

funda

Nederlof is een vooraanstaande en innovatieve onderneming die hoogwaardige grafische producten en diensten aanbiedt. Tal van klanten en opdrachtgevers maken hier - vaak al jarenlang - dankbaar gebruik van.

Nederlof: grenzeloze mogelijkheden

Creatie & vormgeving

Fotografie & beeldbewerking

DTP & prepress

Crossmedia

Gepersonaliseerd drukwerk

Drukwerk & afwerking

P.O.S. materiaal

Web-to-Print

De kernwaarden van Nederlof vormen een uitstekende basis voor samenwerking: uitmuntend in kwaliteit, betrouwbaar en innovatief!

Het productenpalet van Nederlof is zeer breed en varieert van het ontwikkelen van volledige huisstijlen tot de inrichting van stands. Ook voor aansprekende brochures en het verregaand personaliseren van allerlei communicatiedragers kunt u bij Nederlof terecht.

De medewerkers van Nederlof adviseren u graag hoe u maximaal resultaat kunt behalen uit uw communicatie-inspanningen. Ook met crossmediale oplossingen!

Nieuwsgierig of meer weten?

Kijk op www.nederlof.nl of maak een afspraak met een van onze accountmanagers, bel: 023 - 548 30 70

printkiosk.nl

De ongeken- de mogelijk- heden voor het maken van jouw **fotoboek**, snel en zéér gemakkelijk

**fotoboeken - fotomagazines - canvasdoeken
verjaardagskalenders - jaarkalenders - en meer...**

Ga naar www.printkiosk.nl en download de gratis software.

nederlof

printkiosk is een activiteit van nederlof

